

Yabancı Diller Yüksekokulları Bünyesinde Zorunlu Ortak Yabancı Dil Dersi Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Tutumları: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Örneği

Lokman Tanrıkulu , Nevşehir – Bilal Üstün , Nevşehir

 <https://doi.org/10.37583/diyalog.1312773>

Öz

Bu araştırmada Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde zorunlu ortak yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerde eğitim gören ve Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde zorunlu ortak yabancı dil dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde eğitim gören katılımcılar oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 166 öğrenci katılım sağlamıştır. Araştırma kapsamında kullanılan veriler Koç ve Yastıbaş (2022) tarafından geliştirilen “Yabancı Diller Yüksekokullarında eğitim gören öğrenciler için yabancı dil öğrenmeye yönelik tutum ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “kişisel bilgi formu” ile elde edilmiştir. Veriler analiz edilirken bağımsız değişkenler arasındaki ilişkileri çözümlemek amacıyla t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) hesaplamalarından faydalanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre kadın katılımcıların yabancı dil öğrenmeye yönelik düşüncelerinin erkek katılımcılara göre daha olumsuz olduğu ve erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla önem verdikleri belirlenmiştir. Diğer bir sonuçta ise lise mezuniyet notu 76-100 arası olan katılımcıların, lise mezuniyet notu 61-75 arası olan katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye yönelik daha olumlu düşüncelere sahip oldukları; lise mezuniyet notu 31-60 arası olan katılımcıların ise lise mezuniyet puanı 76-100 arası olan katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla önem verdikleri tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlardan sonuncusu ise, katılımcıların mezun oldukları lise türlerinin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları bağlamında hiçbir olumlu veya olumsuz rol oynamadığı yönündedir.

Anahtar Sözcükler: *Yabancı Diller Yüksekokulu, zorunlu ortak yabancı dil dersi, Fen-Edebiyat Fakültesi, yabancı dil öğrenme, tutum.*

Abstract

Attitudes Towards Foreign Language Learning of Students Taking Foreign Language Courses within the Scope of Compulsory Common Foreign Language Courses in Schools of Foreign Languages

This study aims to reveal the attitudes of the students, who take the compulsory foreign language course within the Schools of Foreign Languages, towards learning a foreign language. The research was designed

using the survey model, one of the quantitative research methods. The population of the research consists of students studying at universities in Turkey and taking compulsory foreign language courses within the Schools of Foreign Languages. The sample of the research consists of the participants studying at the Faculty of Science and Letters of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. A total of 166 students participated in the study. “The Attitude Scale for the Students Studying at the Schools of Foreign Languages” developed by Koç and Yastıbaş (2022) and the “personal information form” prepared by the researcher were used to collect data. While analyzing the data, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) calculations were used to analyze the relationships between independent variables. It was found out that female participants' thoughts on learning a foreign language were more negative than male participants and that male participants gave more importance to foreign language learning than female participants. It was also discovered that the participants with a high school graduation grade between 76-100 have more positive thoughts about learning a foreign language compared to the participants with a high school graduation grade between 61-75. Additionally, the participants with a high school graduation score between 31-60 give more importance to learning a foreign language than the participants with a high school graduation score between 76-100. Lastly, which high school the participants graduated from did not play any positive or negative role in the context of their attitudes towards foreign language learning.

Keywords: *School of Foreign Languages, compulsory foreign language course, Faculty of Arts and Sciences, foreign language learning, attitude.*

EXTENDED ABSTRACT

A foreign language is learned by different individuals for different purposes, so everyone's purpose in learning a foreign language may be different. According to Harmer (1991), special goals, interest in other cultures, the necessity of living in another society, the desire to make a career and the obligation to learn a foreign language at school are some of these goals.

The study examines whether the attitudes of students, who take a compulsory foreign language course during their undergraduate education, towards foreign language learning differ according to various variables. Within this framework, two research questions are proposed:

1. Do the attitudes of the participants towards learning a foreign language in compulsory foreign language courses differ according to their gender?
2. Do the attitudes of the participants towards learning a foreign language in compulsory foreign language courses differ according to their high school graduation scores?
3. Do the attitudes of the participants towards learning a foreign language in compulsory common foreign language courses differ according to the types of high schools they are educated in?

This study examines the attitudes of students, who take compulsory foreign language courses within the Schools of Foreign Languages, towards foreign language learning. The survey model which is one of the quantitative research methods was used. "The survey model aims to describe the past and present situation as it is, and it is carried out on the whole population, or a sample or group to be taken from it in order to make a general judgment about the population" (Karasar, 2016). The population of the research consists of students studying at universities in Turkey and taking compulsory foreign language courses within the Schools of Foreign Languages. The sample of the research consists of the participants studying at the Faculty of Science and Letters of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. A total of 166 students participated in the research. "The Attitude Scale for the Students Studying at the Schools of Foreign Languages" developed by Koç and Yastıbaş (2022) and the "personal information form" prepared by the researcher were used to collect data. In the personal information form, the participants were asked questions about their gender, the departments they studied, their high school achievement scores, and the high schools they graduated from. There are 34 items in the scale named "The Attitude Scale for the Students Studying at the Schools of Foreign Languages". The scale uses a 5-point Likert model and has the options ranging from (1) Totally Agree to (5) Totally Disagree". The scale consists of 5 factors. These factors are "(1) feelings towards learning a foreign language, (2) negative thoughts about learning a foreign language, (3) using the foreign language for social media, (4) the importance given to learning a foreign language, and (5) thoughts about foreign language lessons." 13 items in the scale (8, 11, 13, 15, 16, 24, 31, 38, 45, 51, 52, 53, 54) were designed to be negative and the remaining items to be positive. IBM SPSS 22 package program was used to analyze the data. T-test and ANOVA tests were used to analyze the relationships between independent variables. In multiple comparisons, the direction of the difference was determined using the Tukey test. P value that is below 0.05 was accepted as statistically significant. The results revealed that female participants' thoughts on learning a foreign language were more negative than male participants and that male participants gave more importance to foreign language learning than female participants. It was also found out that the participants with a high school graduation grade between 76-100 have more positive thoughts about learning a foreign language compared to the participants with a high school graduation grade between 61-75. The participants with a high school graduation score between 31-60 give more importance to learning a foreign language than the participants with a high school graduation score between 76-100. Lastly, which high school the participants graduated from did not play any positive or negative role in the context of their attitudes towards foreign language learning.

Giriş

Yabancı dil, farklı bireyler tarafından farklı amaçlar doğrultusunda öğrenilmektedir, yani herkesin yabancı bir dili öğrenmedeki amacı birbirinden farklı olabilir. Harmer'a (1991) göre özel amaçlar, başka kültürlerle duyulan ilgi, başka bir toplumda yaşama zorunluluğu, kariyer yapma arzusu ve okulda yabancı dil öğrenme mecburiyeti bu amaçlardan bazılarıdır. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi'ne (MBS) (2022) göre yabancı dil öğretiminin amacı, “öğrenciye aldığı yabancı dilin temel kurallarını öğretmeyi, yabancı dil kelime hazinelerini geliştirmeyi, yabancı dilde okuduğunu anlayabilmeyi ve kendisini sözlü veya yazılı olarak ifade edebilmesi” şeklinde tanımlanmaktadır. Türkiye’de de gerek ilköğretim gerek orta öğretim gerekse de yükseköğretim düzeyinde yoğun bir yabancı dil eğitimi uygulanmaktadır. Bunun dışında kişisel gelişim odaklı, yetişkinlere yönelik yabancı dil eğitimleri de mevcuttur ve yabancı dile olan ilgilinin her geçen yıl daha da arttığı bilinen bir gerçektir.

Yabancı dil eğitimi dünden bugüne hızlıca gelişmemiş, tarihi süreçte birçok aşamadan geçmiş ve yeni yöntemler ışığında teknolojik gelişmelerden de faydalanarak zenginleşmiş ve günümüze kadar gelmiştir.

Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarının birçoğunda ise yabancı dil eğitimi Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde ve dört temel dil becerisini kapsayacak şekilde verilmektedir. Yabancı Diller Yüksekokullarında verilen yabancı dil dersleri farklı kategoriler altında verilmektedir. Bu kategorileri zorunlu yabancı dil eğitimi ve isteğe bağlı yabancı dil eğitimi olarak sınıflandırmak mümkündür. Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) da tüm ön lisans ve lisans öğrencileri için zorunlu tuttuğu bazı dersler vardır. Bu dersler Yabancı dil dersleri, Türk dili dersleri ve Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi dersleridir (Kocatürk Kapucu / Uşun 2020: 11). “Ortak zorunlu yabancı dil dersleri, toplam 60 saatten az olmamak üzere, en az iki yarı yıl olarak okutulmaktadır” (YÖK 2012; akt. Adıgüzel / Özüdoğru 2013: 1).

Bu çalışmada Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde zorunlu ortak yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarının ortaya konulması amaçlanmaktadır. En basit şekliyle tutum kavramı, “insan, nesne veya düşüncelerin - olumlu veya olumsuz bir şekilde, değerlendirilmesidir” (Aronson vd. 2010). “Öğrencilerin eğitimle ilgili olumlu tutumlara sahip olmalarının, başarılarını artıracığı tahmin edilmektedir” (Balım vd. 2009: 34). Buna bağlı olarak bu çalışmada lisans eğitimi sırasında zorunlu ortak yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı tespit edilecektir. Bu bağlamda aşağıda yer alan araştırma sorularına yanıt aranacaktır:

1. Katılımcıların zorunlu ortak yabancı dil derslerinde yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Katılımcıların zorunlu ortak yabancı dil derslerinde yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları lise bitirme puanlarına göre farklılaşmakta mıdır?
3. Katılımcıların zorunlu ortak yabancı dil derslerinde yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları eğitim aldıkları lise türlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın Modeli

Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde zorunlu olarak yürütülen ortak yabancı dil dersleri kapsamında yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarını inceleyen bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak tasarlanmıştır. “Tarama modeli, geçmişte ve halen var olan durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşım modeli olup evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak örnek ya da grup üzerinde yapılmaktadır” (Karasar 2016).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki üniversitelerde eğitim gören ve Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde zorunlu ortak yabancı dil dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde eğitim gören katılımcılar oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 166 öğrenci katılım sağlamıştır. Araştırmada yer alan örnekleme ait frekans tablosunu Tablo 1’de görmek mümkündür.

Değişken	Yüzdeler
Cinsiyet	
“Kadın”	52,4
“Erkek”	47,6
Lise Başarı Puanı	
“0-30”	0
“31-60”	2,4
“61-75”	33,7
“76-100”	63,9
Mezun Olunan Lise Türü	
“Anadolu Lisesi”	61,4
“Meslek Lisesi”	38,6

Tablo 1: Örneklem frekans (yüzdeler) tablosu

Örnekleme ait frekans tablosu incelendiğinde araştırma kapsamında veri toplanan katılımcıların %52,4’ünü kadınlar, %47,6’sını ise erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların lise başarı puanlarına bakıldığında %63,9’unun 76-100 arası; %33,7’sinin 61-75 arası ve %2,4’ünün de 31-60 lise mezuniyet puanına sahip oldukları görülmektedir. Katılımcıların %61,4’ü Anadolu Liselerinden, %38,6’sı ise Meslek Liselerinden mezun olarak üniversiteye girmişlerdir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında kullanılan veriler Koç ve Yastıbaş (2022) tarafından geliştirilen “Yabancı Diller Yüksekokullarında eğitim gören öğrenciler için yabancı dil öğrenmeye yönelik tutum ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “kişisel bilgi formu” ile elde edilmiştir. Kişisel bilgi formunda katılımcılara cinsiyetlerine, lise başarı puanlarına ve mezun oldukları liselere ilişkin sorular yöneltilmiştir.

“Yabancı Diller Yüksekokullarında eğitim gören öğrenciler için yabancı dil öğrenmeye yönelik tutum ölçeği” isimli ölçekte 34 madde yer almaktadır. Ölçek 5’li likert modelinde geliştirilmiş olup “(1) Tamamen Katılıyorum, (2) Katılıyorum, (3) Kısmen Katılıyorum, (4) Katılmıyorum ve (5) Tamamen Katılmıyorum” seçeneklerine sahiptir. Ölçek 5 faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler “(1) yabancı dil öğrenmeye yönelik duygular (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10), (2) yabancı dil öğrenmeye yönelik olumsuz düşünceler (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18), (3) yabancı dili sosyal medya için kullanma (19, 20, 21, 22, 23, 24), (4) yabancı dil öğrenmeye verilen önem (25, 26, 27, 28, 29) ve (5) yabancı dil derslerine yönelik düşünceler (30, 31, 32, 33, 34)” olarak isimlendirilmiştir. Ölçekte yer alan maddelerden 13 tanesi (8, 11, 13, 15, 16, 24, 31, 38, 45, 51, 52, 53, 54) olumsuz, geri kalan maddeler ise olumlu olacak şekilde tasarlanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısına ilişkin bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Faktör	Cronbach Alpha (α)*	Cronbach Alpha (α)**
YDÖYD	0,88	0,69
YDÖYOD	0,86	0,92
YDSMİK	0,88	0,90
YDÖVÖ	0,80	0,90
YDDYD	0,74	0,81
Ölçek Genel	0,93	0,79

Tablo 2: Ölçeğin Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısına ilişkin bilgiler

*Ölçeği geliştiren araştırmacılar tarafından elde edilen Cronbach Alpha (α) değeri

** Araştırmacı tarafından bu çalışma kapsamında elde edilen Cronbach Alpha (α) değeri

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında ulaşılan verilerin analiz edilmesinde IBM SPSS 22 paket programından faydalanılmıştır. Veriler analiz edilirken bağımsız değişkenler arasındaki ilişkileri çözümlenmek amacıyla t-testi ve ANOVA testlerinden faydalanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalarda ise Tukey testi kullanılarak farklılığın yönü belirlenmiştir. Yapılan bütün hesaplamalarda anlamlılık düzeyi (p değeri) 0,05 olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamında katılımcılara yöneltilen birinci araştırma sorusuna (Katılımcıların zorunlu ortak yabancı dil derslerinde yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?) yönelik bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Faktör	Cinsiyet	N	X	ss	t	p
YDÖYD	Kadın	87	2,59	,461	-,391	,078
	Erkek	79	2,62	,552		
YDÖYOD	Kadın	87	4,47	,570	1,156	,022
	Erkek	79	4,35	,774		
YDSMİK	Kadın	87	2,74	,921	,092	,675
	Erkek	79	2,73	,938		
YDÖVÖ	Kadın	87	1,45	,603	-,986	,031
	Erkek	79	1,56	,850		
YDDYD	Kadın	87	3,16	,410	-,536	,455
	Erkek	79	3,20	,472		

Tablo 3: Birinci araştırma sorusuna ait analiz tablosu

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre yalnızca iki boyutta farklılaştığı görülmektedir. Bu boyutlar “yabancı dil öğrenmeye yönelik olumsuz düşünceler” ve “yabancı dil öğrenmeye verilen önem” boyutlarıdır. “Yabancı dil öğrenmeye yönelik olumsuz düşünceler” boyutuna bakıldığında kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha olumsuz düşüncelere sahip oldukları belirlenmiştir. “Yabancı dil öğrenmeye verilen önem” boyutunda ise erkek katılımcıların lehine bir sonuç elde edilmiştir. Erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla önem verdikleri ortaya konmuştur. “Yabancı dil öğrenmeye yönelik duygular”, “yabancı dili sosyal medya için kullanma” ve “yabancı dil derslerine yönelik düşünceler” boyutlarında cinsiyetlere göre bir farklılaşma bulunamamıştır.

Araştırma kapsamında katılımcılara yöneltilen ikinci araştırma sorusuna (Katılımcıların zorunlu ortak yabancı dil derslerinde yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları lise bitirme puanlarına göre farklılaşmakta mıdır?) yönelik bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Faktör	LBP	N	X	ss	F	p
YDÖYD	31-60	4	2,60	,258	1,296	,277
	61-75	56	2,69	,510		
	76-100	106	2,56	,507		
YDÖYOD	31-60	4	3,78	,632	4,912	,008
	61-75	56	4,25	,811		

	76-100	106	4,52	,566		
YDSMİK	31-60	4	2,79	1,012	,041	,960
	61-75	56	2,76	,956		
	76-100	106	2,72	,917		
YDÖVÖ	31-60	4	2,30	1,270	5,234	,006
	61-75	56	1,67	,921		
	76-100	106	1,39	,547		
YDDYD	31-60	4	2,90	,621	1,204	,303
	61-75	56	3,22	,461		
	76-100	106	3,16	,421		

Tablo 4: İkinci araştırma sorusuna ait analiz tablosu

Tablo 4'e bakıldığında “yabancı dil öğrenmeye yönelik olumsuz düşünceler” ile “yabancı dil öğrenmeye verilen önem” faktörlerinin lise bitirme puanı bağlamında gruplar arası farklılaştığı belirlenmiştir. Diğer boyutlarda bir farklılığa rastlanmamıştır. Farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğuna ilişkin Tukey testleri sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Faktör	LBP	I-J	SE	p
YDÖYOD	76-100	,268	,109	,040
	61-75			
YDÖVÖ	31-60	,903	,363	,037
	76-100			

Tablo 5: Tukey testleri analiz tablosu

Tablo 5 değerlendirildiğinde “yabancı dil öğrenmeye yönelik olumsuz düşünceler” boyutunda 61-75 lise mezuniyet ortalamasına sahip katılımcıların 76-100 lise mezuniyet ortalamasına sahip katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye yönelik daha olumsuz düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. “Yabancı dil öğrenmeye verilen önem” boyutuna bakıldığında lise mezuniyet ortalaması 31-60 olan katılımcıların lise mezuniyet ortalaması 76-100 olan katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla önem verdikleri belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında katılımcılara yöneltilen üçüncü araştırma sorusuna (Katılımcıların zorunlu ortak yabancı dil derslerinde yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları eğitim aldıkları lise türüne göre farklılaşmakta mıdır?) yönelik bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Faktör	Lise Türü	N	X	ss	t	p
YDÖYD	Anadolu L.	102	2,58	,514	-,622	,485
	Meslek L.	64	2,63	,493		
YDÖYOD	Anadolu L.	102	4,41	,692	-,053	,960
	Meslek L.	64	4,41	,654		
YDSMİK	Anadolu L.	102	2,68	,937	-,831	,781
	Meslek L.	64	2,81	,912		
YDÖVÖ	Anadolu L.	102	1,49	,758	-,327	,619
	Meslek L.	64	1,53	,691		
YDDYD	Anadolu L.	102	3,19	,421	,493	,209
	Meslek L.	64	3,15	,471		

Tablo 6: Üçüncü araştırma sorusuna ait analiz tablosu

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların mezun oldukları lise türlerinin hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Boyutlar teker teker ele alındığında p değerlerinin (anlamlılık değerlerinin) oldukça yüksek ve ortalamaların da birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Yabancı Diller Yüksekokulları bünyesinde zorunlu ortak yabancı dil dersleri kapsamında yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarının araştırıldığı bu çalışmaya toplam 166 öğrenci katılım göstermiştir. Katılımcıların %52,4'ü kadın, %47,6'sı ise erkektir. Katılımcılar eğitim aldıkları Fen-Edebiyat Fakültelerinde on altı farklı bölüme homojen bir şekilde dağılmış olup %61,4'ü Anadolu Liselerinden, %38,6'sı ise Meslek Liselerinden mezun olarak üniversiteye girmişlerdir. Katılımcıların %63,9'u 76-100; %33,7'si 61-75 ve %2,4'ü de 31-60 arası lise mezuniyet puanına sahiptir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre kadın katılımcıların yabancı dil öğrenmeye yönelik düşüncelerinin erkek katılımcılara göre daha olumsuz olduğu ve erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla önem verdikleri belirlenmiştir. Bu çalışmada cinsiyet değişkeni bağlamında elde edilen sonucun Genç ve Kaya (2011) tarafından yapılan ve "sınıf öğretmeni adaylarının yabancı dil derslerine yönelik tutumları ile yabancı dil akademik başarıları arasındaki ilişki"yi inceleyen çalışmalarında elde edilen sonuçlarla paralellik gösterdiği belirlenmiştir. Genç ve Kaya (2011) da yaptıkları çalışmalarında erkek katılımcıların yabancı dil derslerine yönelik tutum puanlarının kadın katılımcılara göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Özcan ve Geçioğlu (2021) tarafından yapılan ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin yabancı dil öğrenme gayretlerinin araştırıldığı çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında cinsiyet değişkenine göre bu çalışmadan elde edilen sonuçlarla farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. İlgili çalışmada kadın katılımcılar ile erkek katılımcıların yabancı dil öğrenme gayretinin anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı ortaya

konmuştur. Alanyazında yer alan benzer çalışmalar incelendiğinde (Aydoslu 2005; Çimen 2011; Mamun vd. 2012; Tok 2010) de cinsiyet değişkeninin öğrencilerin yabancı dil derslerine olan tutumlarının belirlenmesinde tek başına yeterli olamayacağı, yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumun farklı değişkenlere de bağlı olduğu söylenebilir.

Diğer bir sonuçta ise lise mezuniyet notu 76-100 arası olan katılımcıların, lise mezuniyet notu 61-75 arası olan katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye yönelik daha olumlu düşüncelere sahip oldukları; lise mezuniyet notu 31-60 arası olan katılımcıların ise lise mezuniyet puanı 76-100 arası olan katılımcılara göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla önem verdikleri tespit edilmiştir. Alanyazın tarandığında lise mezuniyet notu ile dil öğrenmeye yönelik tutumun karşılaştırıldığı bir çalışmaya rastlanmazken mevcut akademik başarı ile yabancı dil dersine yönelik tutum arasında karşılaştırma yapılan çalışmalara rastlamak mümkündür. Kazazoğlu (2013) yapmış olduğu çalışmasında İngilizce dersine yönelik tutum ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlamış, akademik başarısı daha yüksek olan öğrencilerin İngilizceye yönelik tutumlarının da diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Ocak ve Hocaoğlu (2015) da İngilizce dersine yönelik tutumları özyeterlik inançları ve bazı değişkenler açısından inceledikleri çalışmalarında paralel sonuçlara ulaşmışlar, vize notları daha yüksek olan öğrencilerin İngilizce dersine yönelik daha olumlu tutum sergilediklerini ortaya koymuşlardır. Buna göre gerek lise başarı puanı gerek mevcut akademik başarı düzeyi yüksek öğrencilerin yabancı dil derslerine yönelik tutumlarının diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Bundan dolayı çalışkan öğrencilerin yabancı dil derslerini diğer öğrencilere göre daha fazla ciddiye aldıkları, yabancı dil derslerini daha disiplinli takip ettikleri ve en az bir yabancı dil bilmenin öneminin bilincinde oldukları sonucuna ulaşılabilir.

Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlardan sonuncusu ise, katılımcıların mezun oldukları lise türlerinin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumları bağlamında hiçbir olumlu veya olumsuz rol oynamadığı yönündedir. Bu bakımdan bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile Pan ve Akay'ın (2015) çalışmalarında elde ettikleri sonuçlar uyuşmamaktadır. Eğitim Fakültesinde yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik tutumlarını ve sınıf kaygılarını inceledikleri çalışmalarında Pan ve Akay (2015), mezun olunan lise türüne göre en yüksek tutum puanına tüm boyutlarda Anadolu Teknik ve Meslek Lisesinden mezun olan öğrencilerin sahip olduklarını ve bu öğrencilerin yabancı dil derslerine karşı (İngilizce) daha olumlu tutum beslediklerini tespit etmişlerdir. Buradan hareketle yabancı dil derslerinin daha az yoğunlukta işlendiği meslek liselerinden üniversiteye giden öğrencilerin yabancı dile duydukları gereksinimin diğer liselerden üniversiteye giden öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Kaynakça

Adıgüzel, Oktay Cem / Özdoğru, Fatma (2013): Üniversitelerde ortak zorunlu yabancı dil I dersine yönelik bir akademik başarı testinin geliştirilmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-11.

Aronson, Elliot / Wilson, Timothy/ Akert, Robin (2010): *Social psychology*. Boston: Prentice Hall.

- Aydoslu, Ulviye** (2005): *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Program Geliştirme ve Öğretim Anabilim Dalı: Isparta.
- Balım, Ali Günay / Sucuoğlu, Hale / Aydın, Güliz** (2009): Fen ve teknolojiye yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 33-41.
- Çimen, Sevda** (2011): *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutum, İngilizce Kaygısı ve Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Zonguldak.
- Genç, Gülten / Kaya, Ahmet** (2011): Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Derslerine Yönelik Tutumları ile Yabancı Dil Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (26), 19-30.
- Harmer, Jeremy** (1991): *The practice of English Language Teaching*. Longman Publishing: New York.
- Karasar, Niyazi** (2016): *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Kazazoğlu, Semir** (2013): Türkçe ve İngilizce derslerine yönelik tutumun akademik başarıya etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 294-307.
- Kocatürk Kapucu, Nurhayat / Uşun, Salih** (2020): Üniversitelerde ortak zorunlu derslerin öğretiminde uzaktan eğitim uygulamaları. *AUAd*, 6(1), 8- 27.
- Koç, Celal Turgut / Yastıbaş, Ahmet Erdost** (2022): Yabancı diller yüksek okullarında eğitim gören öğrenciler için yabancı dil öğrenmeye yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(1), 873-896.
- Mamun, Abdullah / Rahman, Mostafizar / Rahman, Mahbuber / Hossain, Asrhaf** (2012): Students' attitudes towards English: the case of life science school of Khulna university. *International Review of Social Sciences and Humanities*, 3(1), 200-209.
- MBS** (2022): Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi.
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=21475&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>.
- Ocak, Gürbüz/ Hocaoğlu, Nilda** (2015): İngilizce Dersine Yönelik Tutumların Öz Yeterlik İnançları ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 37-61.
- Özcan, Yusuf / Geçioğlu, Ahmet Rifat** (2021): İlahiyat Fakültesi Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenme Gayretlerinin İncelenmesi (Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi Örneği). *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 21(1), 386-409. DOI: 10.30627/cuilah.814722.
- Pan, Volkan Lütfi / Akay, Cenk** (2015): Eğitim Fakültesinde Yabancı Dil Dersi Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Dersine Yönelik Tutumlarının ve Sınıf Kaygılarının İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 79-97. DOI: 10.17755/esosder.14574.
- Tok, Hidayet** (2010): Üniversite öğrencilerinin İngilizce dersine ilişkin duyuşsal tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 39(185), 90-109.